

En públic no ho reconeix ningú. Però si s'ha de jutjar pels actes, el govern de José Ramón Bauzà comença a ser conegut justament per allò que no reconeix però fa: apostar per un futur econòmic de les Illes basat primordialment en el turisme de masses de baixa qualitat i en la recuperació de la construcció.

Turisme. El govern ha anunciat unes quantes grans inversions privades que haurien d'anar acompanyades d'ofertes turístiques de màxim nivell. Tanmateix, si es concreten aquestes suposades inversions, seran excepcionals. L'aposta forta i massiva és força diferent. És la que aprovava el 17 de juliol el Parlament balear: la nova llei turística illenca que –com ja n'ha informat anteriorment EL TEMPS– ha merescut la crítica generalitzada de tots els estaments representatius que no són estrictament hotelers.

Velles receptes

Els plans de futur del govern Bauzà per a l'economia balear pareixen basar-se en els pilars de sempre: turisme massiu de no gaire qualitat i més construcció.

És significatiu que les nou patronals turístiques no hoteleres de les Balears –sales de festa, transport, agències de viatges, restauració (dues: tant la de la gran patronal com la de la petita i mitjana empresa), comerç, lloguers de cotxes, activitat turístiques i atraccions turístiques– hagin enviat una carta al president José Ramón Bauzà “lamentant” el tractament discriminatori que reben, si es compara amb el que rep la patronal hotelera. La queixa se sent contínuament. Però a Bauzà tant li fa. Ell ja va dir durant la campanya electoral que “qui s'ha d'ocupar de la política turística és qui en sap”, en referència als hotelers. I tal dit tal fet.

No és que hagi posat un hotelier directament al capdavant de la conselleria de Turisme –tot i que ho intentà, val a dir-ho–, però el titular, Carlos Delgado, és un mer transmissor entre els grans hotelers –que manen clarament– i el president, que fa allò que li diuen aquests empresaris. No és cap impressió subjectiva: ho vénen a dir les nou patronals esmentades i també els membres de l'oposició política –PSOE i PSM– i els sindicats majoritaris. I per si qualcú podria dubtar-ne, l'aprovació de la llei de turisme és un compendi de tot allò que els principals hotelers han reclamat durant dècades: privilegis urbanístics, possibilitat d'especular amb els edificis que passaran de ser hotels a tenir usos residencials, creació de *condhotels*, etc.

Però més important que tot això és que la llei afavoreix el *tot inclòs*. Fa l'efecte que aquest sistema de comercialització hotelera anirà creixent i creixent d'any en any. Segons els crítics, com el president de PIME, Jaume Xavier Rosselló, l'aposta de fons que traspua la llei és la del model del Carib. És a dir, molt de *tot inclòs* per a un turisme –de molt baixa qualitat– que quedarà “en un territori delimitat on se li dispensaran tots els serveis que siguin necessaris, de manera que el turista no haurà de sortir” a passejar i consumir fora de la zona estrictament hotelera. El resultat serà, com es bo d'imaginar, una baixada ferotge de la recaptació per tot el comerç turístic, allò que un temps se'n deia l'oferta complementària –que inclou les botigues de records, restaurants, sales de festa, etc. En poques paraules: que el

El conseller de Territori, Medi Ambient i Agricultura, Gabriel Company, admet que l'executiu vol canviar mesures que havia aprovat el govern de Francesc Antich per a protegir el territori.

benefici del turisme serà cada vegada menys social i més d'una minoria.

A banda, la llei permet tant la construcció de nous hotels com també, encara més espectacular, que hotels fora d'ordenació urbanística quedin legalitzats i, fins i tot, que s'hi puguin fer obres. Així ho deia en una taula rodona al Club Diario de Mallorca Mació Blázquez, ex-president del GOB i professor de geografia de la Universitat de les Illes Balears. Segons aquest geògraf i ecologista, la llei és "una clara aposta del neoliberalisme, és una manera de legalitzar fòssils com hotels fora d'ordenació i, també és important, implica la terciarització del sol rústic" perquè generalitza l'ús agroturístic per a pràcticament totes les cases rústiques antigues que vulguin dedicar-s'hi. "El negoci –conclou Blázquez– ara ja no és el terreny urbà, sinó les cases en terreny rústic."

És a dir, l'aposta turística del govern, si hem de creure els crítics, és la més fàcil, la simple adaptació als nous temps de la forma de fer de sempre: *tot inclòs*, via lliure per als hotelers... i certs matisos d'una suposada modernitat, com ara la mena de complexos a l'estil caribenc d'alta qualitat que, en teoria, construiria en alguns indrets la iniciativa privada. Això permet de dir al conseller Delgado que "tenim davant una llei que modernitza el sector" i que permetrà d'"abordar els reptes de futur turístic".

Delgado sempre parla d'hotelers, d'empresaris. Però mai dels treballadors. D'això, se'n queixava justament la secretària general de CCOO quan lamentava, a la mateixa taula rodona, que la llei és una "clara aposta" per un *sant tornem-hi*, per allò que a les Illes ja és prou conegut. Tot per a satisfer els desigs d'uns quants, els grans empresaris hotelers. I, en canvi, significativament, "no diu ni una paraula dels treballadors".

Construcció. Si el futur del turisme illenc s'ha d'assemblar tant al passat hotelier, tampoc no pareix gaire diferent l'altre gran eix: la construcció. El govern ha atorgat la condició de projectes d'interès autonòmic –que permet d'estalviar temps en la tramitació burocràtica– a tres grans projectes urbanístics: un complex residencial

Nou patronals turístiques de les Balears han enviat una carta al president José Ramón Bauzá lamentant el tractament discriminatori que reben, en comparació amb l'empresariat hotelier.

a la barriada del Molinar, a Palma, on es podran construir uns 750 habitatges, que és una quantitat molt alta per a la zona; un hotel de gran luxe a Capdepera; i un altre –amb una enorme extensió de serveis adossats, com ara camps de golf– a Son Durí, a sa Ràpita, relativament a prop de la platja verge –i protegida– des Trenc-es Salobrar.

Aquest darrer projecte ha merescut l'oposició frontal del GOB, el grup ecologista més important de les Illes, que el 28 d'abril passat convocà una

manifestació *in situ* per a protestar contra allò que considerava un "desbarat total i absolut", perquè l'extensió de tot el complex és enorme: s'hi faran un hotel, un camp de golf, un polisportiu i més serveis de luxe. Per això el GOB considerava que, a banda de ser "l'aposta per un model turístic obsolet i gens adequat per a Mallorca", implicaria un "perill evident" per a la zona protegida des Trenc - es Salobrar. El GOB s'esperava –segons que havia anunciat dies abans– entre 1.500 persones i 2.000 a la concentració reivin-

EL TEMPS

Les accions ecologistes prenen força. A l'abril, 8.000 persones es van concentrar per a defensar la platja des Trenc, a sa Ràpita (Campos).

dicativa. La sorpresa fou que pogueren fer una cadena humana de protesta amb 8.000 persones.

L'oposició d'esquerra, PSOE i PSM, ensuma que tenen davant un nou escenari. I que això d'aquests tres projectes únicament és "un avanç d'allò que ens vindrà els pròxims mesos i anys". De fet, el conseller de Territori, Medi Ambient i Agricultura, Gabriel Company,

no se n'amaga gaire. Ha admès públicament que l'executiu pensa la manera de canviar mesures que el govern del pacte de centre-esquerra havia aprovat per a protegir el territori. "No hem desclassificat res, però sí que és ver que pensam en certes urbanitzacions" que, segons que creu, s'haurien de permetre. Això sí, "en cap cas" no seran projectes en espais protegits, assegurava el conseller.

Però l'oposició i el GOB tenen por que –com en el cas de l'hotel de sa Ràpita– puguin ser projectes molt propers a espais naturals protegits, de tal manera que els afecti seriosament. Segons Company, només es tractarà de permetre de construir en espais on abans es podia fer i que "l'esquerra" ho va impedir amb un canvi de norma, cosa que, segons el seu parer,

“va crear inseguretat jurídica”. Per al conseller, el govern –tal com ha dit i redit el president al Parlament– pretén, justament, “recuperar la seguretat jurídica”, és a dir, donar via lliure per a construir.

Una de les tesis que més usen Company i Bauzà per a apuntalar aquests plans de desenvolupament urbanístic és que la protecció feta per l'esquerra “podria costar fins a uns 900 milions d'euros” a la hisenda pública illenca. Perquè són, aproximadament, els milions que demanen com a compensació les promotores a les quals s'han anul·lat els projectes. Però el govern no diu que el Tribunal Suprem, si no més fins ara, ha desestimat la teoria del “lucre cessant” –el benefici que es podria haver aconseguit i no es podrà aconseguir per causa del canvi legal per a protegir el territori– que esgrimien les promotores. A l'executiu conservador illenc li és igual. Considera que no totes les reclamacions són iguals i que, per tant, és possible que finalment hi hagi alguna reclamació

L'executiu del PP diu que donarà el vist-i-plau a una llista de deu urbanitzacions aturades pel govern anterior

que sigui acceptada per la justícia, la qual cosa, tal com està la hisenda pública, “seria terrible”.

Segons que publicava el *Diario de Mallorca* el mes d'abril passat, el govern balear confia en una sentència d'aquesta mena per a justificar la seva aposta per la construcció. I afegia que l'executiu del PP té una llista de deu urbanitzacions a les quals donarà el vist-i-plau amb absoluta certesa, després d'haver-les aturades el govern anterior, presidit per Francesc Antich.

Tot aquest panorama fa pensar al GOB que hi ha “un nou impuls urbanitzador que amenaça seriosament el nostre futur”. Així s'expressava l'entitat en el balanç del primer any de govern de José Ramón Bauzà, el mes de juny. Segons els ecologistes,

el PP, “amb l'excusa de la necessitat d'activar l'economia per a lluitar contra l'atur i la crisi en general”, aposta per la construcció i no pas per “la protecció territorial”, la qual el govern sibil·linament pretén fer passar com a responsable en part del col·lapse de la construcció i, per tant, de la gran desocupació del sector. A parer del GOB, i en resum, “les directrius polítiques del PP ens aboquen a un nou impuls urbanitzador, de desprotecció d'espais naturals, de recuperació de projectes d'autopistes, de retrocés en els projectes ferroviaris, a la vegada que s'intueix (rere de tot això) el foment d'operacions especulatives i purament financeres”.

Miquel Payeras

Estudia el que t'agrada sense necessitat de tenir cap estudi previ!

Ateneu Universitari

Escull entre més de 400 assignatures universitàries i dóna't el plaer d'aprendre i adquirir nous coneixements.

Àmbits dels cursos

Arts i Humanitats
Ciències de la informació i la comunicació
Dret i ciència política
Economia i empresa
Informàtica, multimèdia i telecomunicació
Psicologia i ciències de l'educació
Turisme

Matrícula oberta!

Inici curs setembre 2012

www.uoc.edu/ateneu | 902 141 141

UOC
Universitat Oberta
de Catalunya